

*Prosimo, da se pri odgovoru
sklicujete na našo številko*

Državni zbor Republike Slovenije
Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana
gp@dz-rs.si
Predsednik
mag. Dejan Židan

Številka: 001-20/2019/2
Datum: 12. 2. 2019

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje poslanca Jožefa Lenarta v zvezi s problematiko tedenskih in mesečnih delavcev migrantov
Zveza: Vaš dopis, št. 020-07/19-67/2 z dne 23. 1. 2019

Spoštovani,

poslanec Jožef Lenart je na ministra za finance naslovil vprašanje, v katerem navaja problematiko davčnega priznavanja dejanskih stroškov v zvezi z delom, s katerimi se soočajo tedenski oziroma mesečni delavci migranti. Ti se za razliko od dnevnih delavcev migrantov ne morejo voziti vsak delovni dan v oziroma iz kraja, kjer se nahaja delovno mesto, in sicer zaradi prevelike razdalje med krajem opravljanja dela in družinskim prebivališčem. Najeti si morajo stanovanje, stroškov najema stanovanja oziroma bivanja v tujini pa ne morejo uveljavljati za zmanjšanje davčne obveznosti, prav tako pa ne morejo uveljavljati nadomestila za ločeno življenje. V Avstriji in Nemčiji imajo za take primere posebno davčno olajšavo, ki jo imenujejo dvojno gospodinjstvo. Poslanec sprašuje, ali in kdaj namerava ministrstvo urediti to problematiko in tedenskim in mesečnim delavcem migrantom priznati stroške najema stanovanja oziroma bivanja v tujini. Poslanca zanima tudi, kako je z uveljavljanjem oziroma vštevanjem v davčno osnovo dela plače za poslovno uspešnost za vse delavce migrante (dnevne, tedenske, mesečne). Poslanca zanima še, kakšne pogoje morajo izpolniti delavci migranti za odjavo iz slovenskega davčnega rezidentstva.

V nadaljevanju vam posredujemo odgovor Ministrstva za finance.

1. Aktivnosti Ministrstva za finance v povezavi s problematiko čezmejnih delavcev migrantov

Uvodoma predstavljamo dosedanje aktivnosti Ministrstva za finance v povezavi s problematiko čezmejnih delavcev migrantov.

a. Po sprejemu novele ZDoh-2 v letu 2013, ko je bila odpravljena olajšava za čezmejne delavce migrante, se je Ministrstvo za finance večkrat srečalo s predstavniki CI Apače oziroma

predstavniki Sindikata delavcev migrantov Slovenije z namenom, da se poišče rešitev za te delavce, predvsem pa, da se poišče razumne razloge za njihovo drugačno obravnavo.

b. Glede na vsebino odločbe Ustavnega sodišča je ključno zagotoviti enako obravnavo zavezancev, ki dosegajo dohodke iz zaposlitve v Sloveniji in tistih, ki jih dosegajo v tujini. Dejstvo je, da so čezmejni delavci migranti v enakem davčnem položaju glede na višino doseženega dohodka, kot kateri koli drugi posameznik, ki dosega dohodke iz zaposlitve v Sloveniji. Prav tako je zagotovljena odprava dvojne obdavčitve, saj se davek, plačan v tujini odšteje od davčne obveznosti v Sloveniji.

c. Ministrstvo za finance je že novembra 2014 pripravilo predlog novele ZDoh-2, v katerem je predlagalo rešitev (Civilna iniciativa Apače rešitvi ni nasprotovala) v zvezi z višjim priznavanjem stroškov za prehrano za delo v tujini in posebno znižanje davčne osnove od dohodkov iz delovnega razmerja iz tujine za obdobje dveh let. Predlog zakona zaradi možne neustavnosti predloga ni dobil podpore s strani koalicijskih poslancev in Službe Vlade RS za zakonodajo, zato z zakonodajnim postopkom Ministrstvo za finance ni nadaljevalo.

d. V letu 2016 so se na pobudo predsednika Vlade RS dr. Mira Cerarja nadaljevali pogovori s predstavniki Sindikata delavcev migrantov z namenom iskanja novih, ustavno nespornih rešitev. Že v času dogovarjanja so bile na izvedbeni ravni opravljene določene aktivnosti s strani Finančne uprave RS z namenom boljšega informiranja zavezancev, ki delajo v tujini (imenovanje kontaktne osebe na Generalnem finančnem uradu, podajanje jasnih informacij o obveznostih zavezancev).

e. Zakonodajne rešitve v letu 2016:

- V mesecu juniju 2016 je bila objavljena novela Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku, na podlagi katere je dana možnost, da se tudi davčnim zavezancem, ki so prejeli visoka doplačila dohodnine in je njihova davčna obveznost višja od rednih mesečnih dohodkov na družinskega člana, odobri plačilo te obveznosti v največ 24 mesečnih obrokih (prej v največ treh mesečnih obrokih).

- V noveli Zakona o dohodnini, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 63/16 dne 7. 10. 2016, se je spremenil člen v zvezi s priznavanjem stroškov prehrane med delom in stroški prevoza na delo in z dela. Po novi ureditvi (to je za dohodke, prejete od leta 2017 dalje) se ti stroški ne obravnavajo več kot stroški v zvezi s pridobivanjem dohodka, ampak kot dohodek iz delovnega razmerja, ki se ne všteva v davčno osnovo. Stroški se priznajo glede na dejansko prisotnost na delu in v skladu z uredbo vlade. Z navedeno rešitvijo se odpravlja problem prekluzije pravice uveljavljanja stroškov prevoza na delo in z dela in stroškov prehrane med delom.

Dodatno po tej ureditvi znesek stroška prehrane med delom znaša do 11 eurov za vsak dan (prej 6,12 eura), ko je zavezanec na delu prisoten štiri ure ali več, strošek prevoza na delo in z dela pa ostaja enak in sicer 0,18 eura za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela (kilometrino).

f. Sindikat delavcev migrantov Slovenije kljub navedenim spremembam Zakona o dohodnini še vedno vztraja na stališču, da je treba pri obdavčitvi dohodkov iz zaposlitve, ki jih delavci migranti dosegajo z delom v tujini, upoštevati njihov drugačen položaj in jim zaradi tega zagotoviti drugačno davčno obravnavo. Ministrstvo za finance nadaljuje pogovore s predstavniki Sindikata delavcev migrantov Slovenije (nazadnje je potekal sestanek dne 29. 1. 2019).

2. Dvojno gospodinjstvo

Tedenski in mesečni delavci migranti, ki imajo center svojih življenjskih interesov v Sloveniji, delajo pa v drugi državi, se davčno glede priznavanja stroškov dvojnega gospodinjstva v ničemer ne razlikujejo od delavcev migrantov, ki imajo npr. družino v Murski Soboti, delajo pa v Kopru in se tedensko ali mesečno vračajo k družini in imajo posledično stroške z dvema gospodinjstvoma. Pri obeh delavcih gre za svobodno odločitev delavca, kje bo ohranil center svojih življenjskih interesov in kje se bo zaposlil. Pokrivanje osnovnih stroškov za preživljanje se v skladu z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16 in 69/17; v nadaljevanju: ZDoh-2) davčno priznava preko splošne olajšave, ki se ne razlikuje glede na dejstvo, koliko gospodinjstev zavezanec vzdržuje, ne pri tistih, ki imajo dva gospodinjstva v Sloveniji, ne pri tistih, ki imajo enega v Sloveniji, drugega pa v tujini.

V kolikor delodajalec delavcu nudi nadomestilo za ločeno življenje, kar je delovno-pravna pravica, pa se le-ta v skladu z 8. členom Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uradni list RS, št. 140/06, 76/08, 63/17 in 71/18) ne všteva v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja do višine 334 evrov na mesec.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je z odločbo številka U-I-147/12, z dne 29. 5. 2013 v postopku za oceno ustavnosti, začetem na zahtevo Upravnega sodišča, v zvezi s takrat veljavno olajšavo za čezmejne delavce migrante ugotovilo, da so ti delavci v bistveno enakih položajih kot drugi zavezanci za plačilo dohodnine in da samo dejstvo opravljanja zaposlitve na lokaciji v drugi državi ne izkazuje razumnih in stvarnih razlogov za privilegirani davčni položaj čezmejnih delavcev migrantov. Iz tega razloga Ministrstvo za finance ne predvideva rešitev v smeri, ki bi davčno ugodneje obravnavala čezmejne delavce migrante, ki imajo eno gospodinjstvo v tujini in eno v Sloveniji, v primerjavi z delavci, ki imajo zaradi delovnih potreb dvojno gospodinjstvo v Sloveniji, saj bi bila taka rešitev v nasprotju z ustavno-sodno prakso.

3. Del plače za poslovno uspešnost

Del plače za poslovno uspešnost se v skladu z 12. točko prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 ne všteva v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja do višine 100% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji ob izpolnjevanju z zakonom določenih pogojev. Vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine je v skladu z zgoraj navedeno določbo ZDoh-2 deležen enake davčne obravnave. Pri davčni obravnavi dela plače za poslovno uspešnost dejstvo, ali gre za dnevne, tedenske ali mesečne delavca migranta, ni pomembno oz. le-to ne vpliva na davčno obravnavo navedenega dohodka.

4. Davčno rezidentstvo

Pogoji, pod katerimi se zavezanec v določenem davčnem letu šteje za rezidenta Slovenije, so predpisani v določbi 6. člena ZDoh-2, in sicer mora zavezanec za to, da se šteje za rezidenta Slovenije, izpolnjevati kateregakoli od naslednjih pogojev:

1. ima uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji;
2. biva izven Slovenije zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri mednarodni organizaciji, kot javni uslužbenec z diplomatskim ali konzularnim statusom, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član takega javnega uslužbenca in prebiva s to osebo;

3. je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi zaposlitve:

- a) v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri mednarodni organizaciji, kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji, brez diplomatskega ali konzularnega statusa;
 - b) kot javni uslužbenec ali funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, in sicer v državi, ki na podlagi vzajemnosti takega uslužbenca ne šteje za svojega rezidenta;
 - c) kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu, ali je zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok takega uslužbenca in prebiva s to osebo;
4. je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi opravljanja funkcije poslanca v Evropskem parlamentu;
5. ima svoje običajno bivališče ali središče svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji, ali
6. je v kateremkoli času v davčnem letu prisoten v Sloveniji skupno več kot 183 dni.

Zavezanec, ki ne izpolnjuje (več) nobenega od zgoraj navedenih pogojev, lahko uredi svoj (ne)rezidentski status z vlogo, ki se nahaja na spodnji povezavi:

https://edavki.durs.si/OpenPortal/Dokumenti/vloga_odhod.i.sl.pdf.

S spoštovanjem,

dr. Andrej Bertonec
minister